

ԵՐԳԵՐԻ ԲԱՆԱՍԵՂԾԱԿԱՆ ՏԵՔՏԵՐ

1,2.

ՄԱՆԻ ԱՍԵՄ և ԾԱՂԻԿ ԱՍԵՄ

Մանի ասեմ ու շարեմ,
    Չա՛ն, ծաղիկ, ջա՛ն, ջա՛ն,
Լըցնեմ տոպրակ ու կարեմ,
    Չա՛ն, վիճակ, ջա՛ն, ջա՛ն,
Առնեմ գյուղե գյուղ ընկնեմ,
    Չա՛ն, ծաղիկ, ջա՛ն, ջա՛ն,
Սըրտի սիրածին ճարեմ,
    Չա՛ն, վիճակ, ջա՛ն, ջա՛ն:

Իմ յարն է շատ խորոտիկ,
Մեջքինը՝ ոսկե գոտիկ,
Աստված սիրեք, աղբըրտի՛ք,
Տարեք ինձ յարիս մոտիկ:

Նըշի ծառին նուշ կըլնի,
Վարդի հոտն անուշ կըլնի,
Երանեկ էն աղջըկան՝
Սիրած յարին թուշ կըլնի:

3.

ՄԱՏՆԻՔԸ ՄԱՏՈՎԱ ՉԷՐ

Մատնիքը մատովս չէր,
    Ա՛խ,
Սիրածը սըրտովըս չէր,
    Ա՛խ,
    Վա՛յ, լե՛, լե՛, լե՛, լե՛, լե՛, լե՛,
    Վա՛յ, լե՛, լե՛, լե՛, լե՛:

Դերձիկ, մատնե՛րըդ կոտրի,
Մինթանեն բոյովըս չէր:

Չարգյար, թևե՛րըդ կոտրի,
Քամարը մեջքովըս չէր:

Սիրածի հերը մեռնի՛,
Սիրածը սըրտովըս չէր:

4.

ԱԼ ԶԻՆ ՆԱԼԸՆ ԻՆՉ ԿԱՆԵ

Ալ ձին նալըն ի՛նչ կանե,
Սիրունը խալն ի՛նչ կանե,
Սըրտով սիրածին առնե՛
Աշխարհի մալն ի՛նչ կանե:

Դարդս շատ է, ի՛նչ անեմ,
Չահեյ, ջիվան՝ ո՛նց տանեմ,
Յարիս գըրեցին զինվոր՝
Չորս տարին ո՛նց գլուխ հանեմ:

Նուռ կուղարկե՛ ի՛նչ անեմ,
Բելա քե ո՛ւմբրն ինչ անեմ,
Յարըս թող գա, որ տեսնեմ,
Ալ այլուղըն ի՛նչ կանեմ:

Ոսկի, մարջա՛նն ինչ կանեմ,
Սարդարի քո՛շքն ինչ կանեմ,
Մեկ իմ յարը ինձ մոտ գա՛
Էլ դըզըլբաշն ի՛նչ կանե:

Վարդ եմ՝ վարդըն ի՛նչ անեմ,
Վարդի տերևն ինչ անեմ,
Իմ յարը հեռու երկիր՝
Ելնեմ տեներն ի՛նչ անեմ:

5.

ԱՄՊԵԼ Ա ԿԱՄԱՐ-ԿԱՄԱՐ

- Ամպել ա կամար-կամար,
Մեջքինըդ ոսկե քամար,
Յոթը տարի պասս պահի,
    Յա՛ր ջան,
Քո ջիվան ջանի համար:

- Յա՛ր ջան, քո բոյիդ մեռնեմ,
Սիրունիկ սոյիդ մեռնեմ,
    Յա՛ր ջան,
Աշուն եկավ՝ քե կառնեմ:

6.

ԱԼԱԳՅԱԶ

Ալագյազ սարն ամպել ա,
    Վա՛յ, լե՛, լե՛, լե՛, լե՛, լե՛, լե՛:
Աղբեր իր ձին թամբել ա:
    Իմ մայրիկ ջան, իմ մայրիկ ջան:

Աղբեր իր ձին թամբել ա,
Յարոջ դըռնեն անցել ա:

Յարոջ դըռնեն անցել ա,
Ելե դաշտը՝ խաղցել ա:

Ելե դաշտը՝ խաղցել ա,
Անձրեկ եկե, թըրջել ա:

Անձրեկ եկե, թըրջել ա,
Արեկ զարկե՝ չորցել ա:

Արեկ զարկե՝ չորցել ա,
Քան կարմիր վարդ բացել ա:

7.

ԽՆԿԻ ԾԱՌ

Մեր դըռանը խընկի ծառ,
Գյուլո՛ւմ ջան,

Ձեր դըռանը խընկի ծառ,
Գյուլո՛ւմ ջան,

Խընկենին ա բերել բար,
Գյուլո՛ւմ ջան,

Իմ խորոտիկ, պըզտիկ յար:
Գյուլո՛ւմ ջան:

Մեր դըռանը խընկի ծառ,
Նախշուն բըլբուկ վըրեն թառ.
Երթար ու գար, շորոր տար,
Սիրուն յարին օրոր տար:

Մեր դըռանը խընկի ծառ,
Մարջան բըլբուկ վըրեն թառ.
Գընար ու գար, շըվին տար,
Անուշ յարի թևին տար:

Մեր դըռանը խընկի ծառ,
Ոսկի բըլբուկ վըրեն թառ.
Կարմիր խընձոր անել տար,
Ալվան ծաղիկ տանել տար:

8.

ՇՈՂԵՐ ՋԱՆ

Ամպել ա, ձուն չի՛ գալի,
Շողե՛ր ջան,

Սարիցը տուն չի՛ գալի
Շողե՛ր ջան,

Դու շորորա՛, դուն օրորա՛,

Շողե՛ր ջան,

Ամպի տակին ձուն կերևա,

Շողե՛ր ջան.

Սիրտըս կըրակով լըցված,
Շողե՛ր ջան,

Աչքերիս քուն չի՛ գալի:

Շողե՛ր ջան,

Դու շորորա՛, դուն օրորա՛,

Շողե՛ր ջան,

Ամպի տակին ձուն կերևա,

Շողե՛ր ջան.

Հուրք ա թափում վերիցը,

Ես վառա քո սերիցը.

Վարդավառին ինձ համար

Ձուն բեր դու սարերիցը:

9.

ՄԱՐՈՆ Ա ԿԱՅՆԵ

Մարոն ա կայնե խաս բախչի դուռը,

Մեջքին ա զարկե Գանձակա նուռը,

Ձեռըն ա ծալե, վիզըն ա ծուռը,

Սիրտըն ա հալե սիրավոր հուրը:

Ծոցն ա վարդով,

Միտքն ա դարդով,

Աշխարհ վատ խոսող

Լիքըն ա մարդով:

Վարդըն ա բացվե,

Աչքերը՝ լըցվե,

Չար մարդու խոսքից

Սիրտըն ա խոցվե:

Երկինքն ա ամպե, կուգա մարմար ձյուն,

Կուգա կթափի կանաչ սարերուն:

Խավար ա պատե Մարոյի հոգուն, -

Իր յարի սիրուն մընաց երերուն:

10.

ՀՈՎ ԱՐԵՔ

Հո՛վ արեք, սարե՛ր ջան, հո՛վ արեք,

Իմ դարդին դարման արեք:–

Սարերը հով չեն անում,

Իմ դարդին դարման անում:

Ամպե՛ր, ամպե՛ր, մի քիչ զո՛վ արեք,

Վարար անձրև թափեք, ծո՛վ արեք,

Գեշ մարդու օր-արևը

Մև հողի տակով արեք:

11.

ԿՈՒԺՆ ԱՌԱ

Կուժն առա, ելա սարը,
Չըզըտա ֆիդան յարը.
Ֆիդան յարը ինձ տըվեք,
Չըքաշեմ ահ ու գարը:

Մեծ սարի հովին մեռնեմ,
Շեկ տըղի բոյին մեռնեմ.
Մի տարի ա չեմ տեսել,-
Տեսնողի աչքին մեռնեմ:

Բըլբուլը դարի վըրա,
Իընձորը ծառի վըրա.
Միրած սիրածի տային,
Չոր գետնին՝ քարի վըրա:

12.

ՉԻՆԱՐ ԵՍ

Չինար ես, կեռանա՛լ մի,
Յա՛ր, յա՛ր, յա՛ր.
Մեր դըռնեն հեռանա՛լ մի.
Յա՛ր, յա՛ր, յա՛ր.
Յա՛ր, նա նա՛յ, նայ նա՛յ, նա՛յ, նա՛յ:
Նայ նա՛յ, նայ նա՛յ, նա՛յ:
Յա՛ր, քո աստված կըսիրես:
Յա՛ր, յա՛ր, յա՛ր.
Հեռու ես, մոռանա՛լ մի:
Յա՛ր, յա՛ր, յա՛ր.
Յա՛ր, նա նա՛յ, նայ նա՛յ, նա՛յ, նա՛յ:
Նայ նա՛յ, նայ նա՛յ, նա՛յ:

Ձեր բաղի դուռը բաց ա,
Ոտներըս շաղով թաց ա.
Ինձանից հեռացել ես՝
Աչքերըս լիքը լաց ա:

13.

ՔԵԼԵ, ՔԵԼԵ

Քե՛լե, քե՛լե, քելքիդ մեռնեմ.
Քո գովական խելքիդ մեռնեմ:
Սիրավոր լորիկ,
Վիրավոր լորիկ,
Լորիկ,
Սևավոր լորիկ,
Լո՛րիկ ջան:

Քե՛լե, քե՛լե, սոյիդ մեռնեմ.
Քո չինարի բոյիդ մեռնեմ:

14.

ԵՍ ՍԱՐԵՆ ԿՈՒԳԱՅԻ

Ես սարեն կուգայի,
Դուն դուռը բացիր.
Ձեռըդ ծոցըդ տարար,
Ա՛խ արիր, լացիր:
Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ, վառվում եմ,
Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ, հալվում եմ,
Հալվում, վառվում եմ:

Ես մի պինդ պաղ էի,
Դու մըրմուռ լացիր.
Քո հրեղեն արցունքով
Ինձի հալեցիր:

15.

ՉԵՄ ԿՐՆԱ ԽԱՂԱ

Չե՛մ, չե՛մ, չե՛մ կըրնա խաղա,
Չե՛մ, չե՛մ, չե՛մ կըրնա խաղա,
Մաս փափուջըս կըճըռճըռա,
Անոթի փորըս կըզըռզըռա:

Չե՛մ, չե՛մ, չե՛մ կըրնա խաղա,
Չե՛մ, չե՛մ, չե՛մ կըրնա խաղա,
Վարդ կոշիկըս կըճըռճըռա,
Կեսուրըս կըգա կըվըռվըռա:

16.

Ա՛Խ, ՄԱՐԱԼ ՋԱՆ

Ա՛խ, մա՛րալ ջան,
Կոկոնըս թոռմած մընաց,
Չա՛ն, գյա՛րալ ջան,
Միրտըս կըրակած մընաց.
Ա՛խ, մա՛րալ ջան,

Ի՛նչ անեմ իմ ապրելը,
Չա՛ն, գյա՛րալ ջան,
Իմ աչքերը թաց մընաց:

Կամար ունքըդ գովեցիր,
Միրել էիր՝ ատեցիր.
Ինձ պես ուժով կըտըրճին
Դու անդանակ մորթեցիր:

Չահել եմ, ընկեր չունեմ,
Ընկել եմ ես, տեր չունեմ.
Ոչ վատ ասեք, ոչ էլ լավ,-
Հարըստության սեր չունեմ:

**17.
ԼՈՐԻԿ**

Գացի արտեր, բրոնի լոր,
Աղջիկ տեսա յայլի ձոր,
Նըման էր կարմիր խընձոր.

*Լո՛րիկ,
Գարնան քարեր
Դու վարդ արիր,
Լո՛րիկ:*

Նըման էր կարմիր խընձոր:

*Լո՛րիկ, լո՛րիկ, լո՛րիկ,
Միրո՛ւն լորիկ,
Գարնան քարեր
Դու վարդ արիր,
Լո՛րիկ:*

Արև դիպավ սարերուն,
Կաքավ թռավ քարերուն,
Լորիկ կայնե վեր դարուն:

Չուր կուգա գոչգոչալեն,
Գըլուխդ ես գրցե վալեն,
Լո՛ր, չե՛ս հարցնի իմ հալեն:

Քար մի՛ թալի մեր դըշին,
Թող գա նըստի քու թըշին,
Կըրակ տու դարի՛ք փըշին:

**18.
ՉՈՒԼՈ**

Հավա՛ր Չուլո, մադա՛թ Չուլո,
Քեզի տեսա՝ վառա, Չո՛ւլո.
Հավա՛ր Չուլո, մադա՛թ Չուլո,
Քեզի տեսա՝ վառա, Չո՛ւլո:

*Բացվի՛ր, բացվի՛ր, բացվի՛ր,
Բացվի՛ր, իմ վարդ Չուլո:*

Արևն ելավ կամար-կամար,
Չուլոն կապեց ոսկի քամար.
Ես կըմեռնիմ քեզի համար,
Հավա՛ր Չուլո, մադա՛թ Չուլո:

Դու դաշտ կուգաս հուլա-հուլա,
Կընըմանիս բամբկի քուլա.
Աչքըս տեսավ՝ սիրտըս կուլա,
Հավա՛ր Չուլո, մադա՛թ Չուլո:

Մեր գույգ գութան դաշտ կըբանի,
Չուլո խաթուն հաց կըտանի,
Աչքով-ունքով մարդ կըսպանի,
Հավա՛ր Չուլո, մադա՛թ Չուլո:

**19.
ԼԵ, ԼԵ, ՅԱՄԱՆ**

Լե, լե, յաման:
Մեր տուն ձեր տուն դիմաց-դիմաց,

Լե, լե, յաման:
Հերի՛ք անեմ աչքով իմաց,
Յաման, յաման յար:

Արև դիպավ Մասիս սարին,
Կարոտ մնացի ես իմ յարին:

**20.
ԵՐԿԻՆՔՆ ԱՄՊԵԼ Է**

Երկինքըն ամպել է,
Ի՛նչ անուշ թոն է.
Գամ դըռնեն անցնեմ՝
Հոգյակըս հոն է:

Երկինքըն ամպել է,
Գետինը թաց է.
Յարըս քնել է,
Երեսը բաց է:

Երկինքըն ամպել է,
Գետին շաղերով,
Ես քեզ սիրել եմ
Անուշ խաղերով:

**21.
ԿՈՌԻՆԿ**

Կոռ՛նկ, ուստի՞ կուգաս, ծառա եմ ձայնիդ.
Կոռ՛նկ, մեր աշխարհեն խապրիկ մը չունի՛ս:
Մի՛ վազեր, երամիդ շուտով կըհասնիս,
Կոռ՛նկ, մեր աշխարհեն խապրիկ մը չունի՛ս:

Թողել եմ ու եկել մըլքերս ու այգիս,
Քանի որ ա՛խ կանիմ, կըքաղվի հոգիս:
Կոռ՛նկ, պահ մի կացի՛ր, ձայնիկդ ի հոգիս.
Կոռ՛նկ, մեր աշխարհեն խապրիկ մը չունի՛ս:

Աշուն է մոտեցել, գնալու ես թեպտիր,
Երամ ես ժողովել հազարներ ու բյուր,
Ինձ պատասխան չըտվիր, ելար գնացիր,
Կո՛րնկ, մեր աշխարհեն գնա՛, հեռացիր:

**22.
ՀԱԲԲԱՆ**

Տղա. Հաբբա՛ն:
Աղջիկ. Չանե, ջա՛ն:

Տ. Սիրել եմ՝ սերն երեսին,
Անթառամ թերն երեսին.
Ով իմ սիրածն ինձ չի տա,
Աստըծու կերն երեսին:

Ա. Հաբբա՛ն:
Տ. Չանե, ջա՛ն:

Ա. Սարի թըրթընջուկ թագա,
Մեղր ու շաքար քեզ մագա.
Ինձ պես նագանի աղջիկ
Քեզ պես տղին ո՞նց սագա:

Տ. Պըզտի՛կ աղջիկ, համ ունիս,
Չորեքդիմաց ծամ ունիս,
Խունջիկ-մունջիկ մի՛ անի,
Ինձ առնելու կամ ունիս:

Ա. Գութանըդ հոլա՛, հոլա՛,
Գութանիդ տակը քոլ ա.
Քանի գըժություն անես,
Քեզի առնողը տոլ ա:

Տ. Ձեր տան տակին վար կանեմ,
Չար ագռավին քար կանեմ.
Թող իմ սիրածն ինձի տան,
Գըժությունըս թարկ անեմ:

Ա. Ջուրը իր ճամփով կերթա,
Ցողածը վարդի թերթ ա.
Ինձ սիրող կըտրի՞ն տղեն
Հագարի մեջ մի քերդ ա:

Տ. Բուսել ես բաղի միջին,
Շամամի թաղի միջին.
Գիշեր ցերեկ միալար
Դու ես իմ խաղի միջին:

Ա. Աշուղի պես խա՛ղ ասա,
Բըլբուլի պես տա՛ղ ասա.
Ինչքան որ գովես՝ արժեմ,
Իմ մոր գովական փեսա:

**23.
ԿԱՔԱՎԻ ԵՐԳԸ**

Խոսք՝ Հովհ.Թումանյանի

Արև բացվեց թուխ ամպերեն,
Կաքավ թըռավ կանաչ սարեն,
Կանաչ սարեն՝ սարի ծերեն,
Բարև բերավ ծաղիկներեն:
Սիրունիկ, սիրունիկ,
Սիրունիկ, նախշուն կաքավիկ:

**24.
ՉԻՆՉ ՈՒ ՉԻՆՉ**

Չի՞նչ ու զի՞նչ տամ լողվորչուն:-
Չոմա զոմա էր:

Չիմ լաչակ տամ լողվորչուն:
Քոմա քոմա էր:

Ո՛չ էառ, ո՛չ հավնեցավ,
Չոմա զոմա էր:

Ո՛չ եհան ծամկալ ծովեն:
Քոմա քոմա էր:

Չի՞նչ ու զի՞նչ տամ լողվորչուն:-
Չիմ մեջկապ տամ լողվորչուն:
Ո՛չ էառ, ո՛չ հավնեցավ,
Ո՛չ եհան ծամկալ ծովեն:

Չի՞նչ ու զի՞նչ տամ լողվորչուն:-
Չիմ շապիկ տամ լողվորչուն:
Ո՛չ էառ, ո՛չ հավնեցավ,
Ո՛չ եհան ծամկալ ծովեն:

Չի՞նչ ու զի՞նչ տամ լողվորչուն:-
Լուսնակ գիշեր պագ մի տըվի:
Հեռ էառ, հեռ հավնեցավ,
Հեռ եհան ծամկալ ծովեն:

**25.
ԾԻՐԱՆԻ ԾԱՌ**

Ծիրանի ծառ, բար մի՛ տա,
վա՛յ,

Ճըղներըդ իրար մի՛ տա,
վա՛յ.

Ամեն մեջըդ ման գալիս
Ցավերըս իրար մի՛ տա:

*Հա, տըվեք, ետ տըվեք, սա՛րեր, – հովն ընկավ,
Սըրտիս խընդում ծովն ընկավ.*

Գընա, էլ ետ չըգա էս տարվա տարին,-
Սև դարդն իմ վըզովն ընկավ:

Հո՛վ, հո՛վ, հովն ընկավ,-
Սըրտիս խընդում ծովն ընկավ:

Մեռա բաղում բանելեն,
Մի կողմեն ջուր անելեն.
Ծառերին թուփ չըմընաց
Դարդիս դարման տանելեն:

**26.
ՕՐՈՐ**

Աղվոր ես, չունիս խալատ,
Երթամ ո՛վ բերիմ բեխալատ.
Օրօ՞ր.
Երթամ լուսընկան բերիմ,
Լուսուն աստղերը բեխալատ:
Օրօ՞ր.
Աղվոր ես, չունիս խալատ,
Քու ամեն տեղըդ է բեխալատ.
Օրօ՞ր.
Դուն ալ խալատ բան մ՛ունիս,
Քուն չունիս՝ արթուն կուկենաս:
Օրօ՞ր:

**27.
ԿԱՆՉԵ ԿՈՌԻՆԿ**

Կանչե՛, կըռո՛նկ, կանչե՛, քանի գարուն է,
Ղարիքներու սիրտը գունդ-գունդ արուն է,
Կըռո՛նկ ջան, կըռո՛նկ ջան, գարուն է,
Կըռո՛նկ ջան, կըռո՛նկ ջան, գարուն է,
Ա՛խ, սիրտըս արուն է:

**28.
ԳԱՐՈՒՆ Ա**

Գարուն ա, ձուն ա արել,
Վա՛յ, լե, լե, վա՛յ, լե, լե,
Վա՛յ, լե, լե, լե, լե,
Իմ յարն ինձնից ա սառել:
Ա՛խ, չորնա՛, վա՛խ, ա՛յ յար,
Չար մարդու լեզուն:

Քամին փըչում ա պաղ-պաղ,
Լերդ ու թոքս անում ա դաղ:

Յա՛ր, ինձ բեմուրաղ արիր,-
Սերըդ ինձնե գատ արիր:

**29.
ՔԵԼԵՐ, ՑՈՒԵՐ**

Քելեր, ցուեր՝ իմ յարը,
Արևի տակին
Քելեր, ցուեր՝ իմ յարը:
Սարի սովոր,
Մեն մենավոր,
Շե՛կ տըղա,
Շո՞ղ արեգակ,
Թո՞ղ արեգակ,
Ե՛կ, տըղա:

Քելեր, ցուեր՝ իմ յարը,
Աղբյուրի տակին
Քելեր, ցուեր՝ իմ յարը:
Կանաչ առվով,
Ճանաչ առվով,
Ե՛կ, տըղա,
Բաղովն արի,
Շաղովն արի,
Շե՛կ տըղա:

Քելեր, ցուեր՝ իմ յարը,
Գերանդին ուսին
Քելեր, ցուեր՝ իմ յարը:
Հով ծառի տակ,
Չով ծառի տակ,
Ե՛կ, տըղա,
Հունձ ես արել,
Քըրտինք դառել,
Շե՛կ տըղա:

Քելեր, ցուեր՝ իմ յարը,
Ջա՛ն, աչք ի լուսին,
Քելեր, ցուեր՝ իմ յարը:
Հով է, քը՛նիր,
Չով է, քը՛նիր,-
Ե՛կ, տըղա,
Հունձ ես արել,
Շատ բեզարել,
Շե՛կ տըղա:

**30.
ՀՈՅ, ՆԱՉԱՆ**

Հո՛յ, Նա՛զան իմ, Նա՛զան իմ,
Ջա՛ն, Նա՛զան իմ, Նա՛զան իմ,
Նա՛զան, դու բարով եկար,
Կանաչ սարերով եկար,
Խոր-խոր ձորերով եկար:

Գարնան սիրուն ծաղիկ ես,
Հո՛յ, Նա՛զան իմ, Նա՛զան իմ,
Ինձ համար աղունիկ ես,
Չա՛ն, Նա՛զան իմ, Նա՛զան իմ,
Գըլխիս վըրով պըտիտ տուր,
Հո՛յ, Նա՛զան իմ, Նա՛զան իմ,
Նախշուն-թև թիթեռնիկ ես,
Չա՛ն, Նա՛զան իմ, Նա՛զան իմ:
Յա՛ր ջան, դու բարով եկար:
Կանաչ սարերով եկար,
Խոր-խոր ձորերով եկար:

**31.
ԱԼ ԱՅԼՈՒԴՍ**

Աղջիկ. Ալ այլուղըս կորավ ձեր դուռ՝
Փոթոթել է սիրտըս մըրմուռ.
Բախտը ինձի գցեց էս կուռ.
Չա՛նո ջա՛ն.
Միրուն տըղա, տո՛ւր այլուղըս:

Տղա. Ալ այլուղըդ ես չըգըտա.
Երդըվում եմ՝ աստված վըկա.
Ով գըտել է՝ թող բերի տա,
Չա՛նո ջա՛ն.
Միրուն աղջիկ, քո այլուղըդ:

Ա. Ալ այլուղըս յարս էր բաշխել.
Ալ աբըրշում շուրջը նախշել,
Պատկերըս վըրեն էր քաշել.
Միրուն տղա, տո՛ւր այլուղըս:

Տ. Ջահիլ ջիվան՝ սարերն ընկա,
Ցավոտ սըրտիս ճար չըգըտա,
Քո սերն ինձի հոգի կուտա.
Թող ինձ մընա ալ այլուղըդ:

Ա. Ա՛խ, ի՞նչ ասեմ իմ խորթ մորըս,
Կամ ի՞նչ պատմեմ ազիգ հորըս.
Խաբար կուտան շեկ աղբորըս.
Տը՛ղա, տը՛ղա, տո՛ւր այլուղըս:

Տ. Սևո՛ւկ աղջիկ, սիպտակ հագիր.
Առ այլուղըդ, վերքըս կապիր.
Միրուդ գերի՛ ինձ մի՛ տանջիր.
Էրված աղջիկ, ա՛՛ռ այլուղըդ:

**32.
ԾԻԾԵՌՆԱԿ**

Ծիծեռնա՛կ, ծիծեռնա՛կ,
Դու գարնան սիրուն թըռչնա՛կ.
Դեպի ո՞ւր, ինձ ասա,
Թըռչում ես այդպես արագ:

Ա՛խ, թըռի՛ր, ծիծեռնա՛կ,
Ծընած տեղըս Աշտարակ,
Անդ շինիր քո բույնը
Հայրենի կըտուրի տակ:

Անդ հեռու ալևոր
Հայր ունիմ սըգավոր,
Որ միակ իր որդուն
Սպասում է օրե օր:

Երբ տեսնես դու նրան,
Ինձնից շատ բարև արա,
Ասա, թող նըստի, լա,
Իր անբախտ որդու վըրա:

Դու պատմիր, թե ինչպես
Աստ անտեր ու խեղճ եմ ես,
Միշտ լալով, ողբալով՝
Կյանքըս մաշվել, եղել է կես:

Դե՛հ, սիրուն ծիծեռնակ,
Հեռացի՛ր, թըռի՛ր արագ
Դեպի հայոց երկիրը՝
Ծընած տեղըս Աշտարակ:

**33.
ԳԱՐՈՒՆ
Ժողովրդական առակ**

Արորն ասաց տատրակ հավքուն.
«Ինչո՞ւ կուլաս կուց-կուց արյուն,
Երթա լըցվի բարակ առուն»:

Տատրակն ասաց արոր հավքուն.
«Գընաց գարուն, եկավ աշուն,
Կըտրավ ջըրիկ աղբյուրներուն,
Կըտրավ խոտիկ ծաղիկներուն,
Կըտրավ ձենիկ կաքավներուն:
Էնքան պիտի լամ երերուն,
Արյուն կաթե իմ աչքերուն,-
Ես ի՞նչ անեմ իմ ձագերուն»:

Ասաց, «Դու մի՛ լա էս աշուն,
Չէ՛, վաղ կուգա բարի գարուն,
Լույս կըբացվի վեր աշխարհուն,
Դուռ կըբացվի խեղճիկներուն:
Ես քեզ կառնեմ իմ թևերուն,
Թըռնեմ քանձրիկ վեր սարերուն,
Բուն կըղընեմ մեջ քարերուն,
Տուն կըշինեմ մեջ գազերուն,
Երթիկ քանամ դեմ հով քամուն,
Թոնիթ թաղեմ մեջ այրերուն,
Ծովի կըհանեմ հետ ամպերուն,
Մեր ցավ կըտանք հարավ քամուն»:

Գնաց աշուն, եկավ գարուն,
Կաթեր ջըրիկ աղբյուրներուն,
Երթար լըցվեր բարակ առուն:
Աղբրանց-արյուն մեջ քարերուն,
Դեղին սուսուն վեր սարերուն,
Փունջ մանուշակ մեջ ձորերուն.
Կանաչ կարմիր գույն-գույն ծաղկունք,
Դաշտերն ամեն էրունք, թըռչունք.
Ձենիկ կուգա գառնիկ մաքուն,-
Մեր ապրելիք վեր երկընքուն:

34. ԱՆՏՈՒՆԻ

Սիրտըս նըման է էն փըլած տըներ,-
Կոտրեր գերաններ, խախտեր է սըներ.
Բուն պիտի դնեն մեջ վայրի հավքեր.
Երթամ՝ ձի թալեմ էն ելման գետեր.
Ըլնիմ ձըկներու ձագերանցըն կեր:
Ա՛յ, տո լա՛ճ տընավեր:

35. ԱԼԱԳՅԱԶ

Խոսք՝ Հովի. Հովհաննիսյանի

Ալագյազ բարձըր սարին
Ձյուն ա կիտվել կատարին.
*Օ՛, յար, օ՛, յար,
Ա՛յ սարեր, ա՛յ, սարեր,
Վա՛յ, արնոտ սարեր,
Վա՛յ, սիպտակ սարեր,
Կանաչ արոտ սարեր,
Օ՛, յար, օ՛, յար,
Օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ:*

Սարի ճամփեք, բաց ելեք,
Երթամ հասնեմ իմ յարին:
*Օ՛, յար, օ՛, յար,
Ա՛յ սարեր, ա՛յ սարեր,*

*Վա՛յ, արնոտ սարեր,
Վա՛յ, սիպտակ սարեր,
Կանաչ արոտ սարեր,
Օ՛, յար, օ՛, յար,
Օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ, օ՛յ:*

Ա՛խ իմ ճամփեն քարոտ ա,
Սիրտըս էրված, յարոտ ա.
Ղարիբի օրն ըլնի սև, -
Ազիզ յարի կարոտ ա:

Յարիս տեսա՝ լալիս էր,
Լալիս, գըլիսին տալիս էր.
Ճամփա տըվեք, ա՛յ սարեր,
Ձեռով արի՛ գալիս էր:

Էն ի՛նչ դուռ ա էն քարին, -
Սիրտըս կաթում ա արին,
Ա՛յ իմ թառլան, թև տուր ինձ,
Թըռչեմ, հասնեմ իմ յարին: